

Βρυξέλλες, 27 Ιουνίου 2019
(OR. en)

9134/19

Διοργανικός φάκελος:
2019/0056(NLE)

SOC 353
EMPL 263
ECOFIN 479
EDUC 238

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Αποδέκτης: Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο

αριθ. προηγ. εγγρ.: 8838/19

Αριθ. εγγρ. Επιτρ.: 7015/19

Θέμα: Πρόταση ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις πολιτικές απασχόλησης των κρατών μελών
- Έγκριση

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στις 27 Φεβρουαρίου 2019, η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση απόφασης του Συμβουλίου σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις πολιτικές απασχόλησης των κρατών μελών, με βάση το άρθρο 148 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ. Για το 2019, η Επιτροπή πρότεινε να διατηρηθούν αμετάβλητες οι κατευθυντήριες γραμμές του 2018 για τις πολιτικές απασχόλησης των κρατών μελών. Το 2018, οι αρχές αυτές ευθυγραμμίστηκαν με τις αρχές του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων¹.

¹ Οι κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση εγκρίθηκαν για πρώτη φορά το 2010 ως ολοκληρωμένη δέσμη με τους γενικούς προσανατολισμούς των οικονομικών πολιτικών, αποτελώντας τη βάση της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

Η Επιτροπή Απασχόλησης διαβίβασε τη γνώμη της² σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση στο Συμβούλιο, συμπεριλαμβανομένης της συμβολής της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας όσον αφορά τις κοινωνικές πτυχές των κατευθυντήριων γραμμών. Στις εργασίες τους, και οι δύο επιτροπές έλαβαν δεόντως υπόψη τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, που εγκρίθηκε στην ολομέλεια της 20ής Μαρτίου 2019.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, κατά τη σύνοδό του στις 21-22 Μαρτίου 2019, εξέτασε την κατάσταση της απασχόλησης στην Ένωση και ενέκρινε σχετικά συμπεράσματα.

Με βάση τις εργασίες των επιτροπών, η Ομάδα «Κοινωνικές Υποθέσεις» εξέτασε την πρόταση στις 6 Μαΐου 2019. Στο πλαίσιο αυτό, η Ομάδα «Κοινωνικές Υποθέσεις» έλαβε επίσης υπόψη της τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου να εγκρίνει την πρόταση της Επιτροπής χωρίς να την τροποποιήσει.

Η Επιτροπή των Περιφερειών αποφάσισε να μην γνωμοδοτήσει για την πρόταση αυτή³. Η γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής εγκρίθηκε από την ολομέλειά της στις 20 Ιουνίου 2019.

Το Συμβούλιο έχει πλέον στη διάθεσή του όλες τις απαραίτητες γνώμες για την εξέταση των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση για το 2019.

Το κείμενο των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση επισυνάπτεται προς ενημέρωση (Παράρτημα Ι).

II. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων καλείται να εξετάσει το σύνολο των γνωμοδοτήσεων και, ενδεχομένως, να συστήσει στο Συμβούλιο (EPSCO) να εγκρίνει τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση κατά τη σύνοδό του στις 8 Ιουλίου 2019, όπως διατυπώθηκαν οριστικά από τους γλωσσομαθείς νομικούς και περιλαμβάνονται στο έγγραφο 10475/19.

² Επιστολή του Προέδρου της Επιτροπής Απασχόλησης της 29ης Απριλίου 2019.

³ Επιστολή της Επιτροπής των Περιφερειών της 8ης Μαΐου 2019.

Κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση, όπως ορίζονται στην απόφαση (ΕΕ) 2018/1215 και στο έγγραφο 7015/19 της Επιτροπής

Κατευθυντήρια γραμμή 5: Τόνωση της ζήτησης εργασίας

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διευκολύνουν τη δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας, μεταξύ άλλων μειώνοντας τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις στις προσλήψεις, ενισχύοντας την υπεύθυνη επιχειρηματικότητα και την πραγματική αυτοαπασχόληση και, ειδικότερα, στηρίζοντας τη δημιουργία και την ανάπτυξη των πολύ μικρών και των μικρών επιχειρήσεων. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προωθήσουν ενεργά την κοινωνική οικονομία και να τονώσουν την κοινωνική καινοτομία. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενθαρρύνουν ειδικά τις καινοτόμες μορφές εργασίας που δημιουργούν ευκαιρίες ποιοτικής απασχόλησης.

Η φορολογική επιβάρυνση θα πρέπει να μετατοπιστεί από την εργασία σε άλλες πηγές φορολογίας που είναι λιγότερο επιζήμιες για την απασχόληση και την ανάπτυξη, λαμβανομένης υπόψη της αναδιανεμητικής επίδρασης του φορολογικού συστήματος, με εξασφάλιση της προστασίας των εσόδων για επαρκή κοινωνική προστασία και δαπάνες για την ενίσχυση της ανάπτυξης.

Σεβόμενα την αυτονομία των κοινωνικών εταίρων, τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενθαρρύνουν διαφανείς και προβλέψιμους μηχανισμούς καθορισμού των μισθών, που επιτρέπουν τη δυνατότητα ανταπόκρισης των μισθών στις εξελίξεις της παραγωγικότητας και παρέχουν δίκαιους μισθούς για αξιοπρεπές βιοτικό επίπεδο. Οι εν λόγω μηχανισμοί θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις διαφορές ως προς τα επίπεδα δεξιοτήτων και τις αποκλίσεις όσον αφορά τις οικονομικές επιδόσεις ανά περιφέρειες, κλάδους και εταιρείες. Με σεβασμό των εθνικών πρακτικών, τα κράτη μέλη και οι κοινωνικοί εταίροι θα πρέπει να εξασφαλίσουν επαρκή επίπεδα ελάχιστου μισθού, λαμβάνοντας υπόψη τις επιπτώσεις τους στην ανταγωνιστικότητα, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και τη φτώχεια των εργαζομένων.

Κατευθυντήρια γραμμή 6: Ενίσχυση της προσφοράς εργασίας και βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση, σε δεξιότητες και σε ικανότητες

Στο πλαίσιο των τεχνολογικών, περιβαλλοντικών και δημογραφικών αλλαγών, τα κράτη μέλη θα πρέπει να προωθήσουν την παραγωγικότητα και την απασχολησιμότητα, σε συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους, μέσω σωστής παροχής κατάλληλων γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων καθ' όλη τη διάρκεια της εργασιακής ζωής, που να ανταποκρίνονται στις τρέχουσες και μελλοντικές ανάγκες της αγοράς εργασίας. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να πραγματοποιήσουν τις απαραίτητες επενδύσεις τόσο στην αρχική όσο και στη συνεχιζόμενη εκπαίδευση και κατάρτιση (δια βίου μάθηση). Θα πρέπει να συνεργαστούν με τους κοινωνικούς εταίρους, τους φορείς παροχής εκπαίδευσης και κατάρτισης, τις επιχειρήσεις και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη για να αντιμετωπίσουν τις διαρθρωτικές αδυναμίες στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, ώστε να παρέχεται ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση, κατάρτιση και δια βίου μάθηση. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να επιδιώκουν τη εξασφάλιση της μεταφοράς των δικαιωμάτων κατάρτισης κατά τις επαγγελματικές μεταβάσεις. Αυτό θα πρέπει να επιτρέψει σε όλους να προβλέπουν και να προσαρμόζονται καλύτερα στις ανάγκες της αγοράς εργασίας, καθώς και να διαχειρίζονται επιτυχώς τις μεταβάσεις, έτσι ώστε η οικονομία συνολικά να είναι πιο ανθεκτική στις κρίσεις.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προωθήσουν τις ίσες ευκαιρίες για όλους στην εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένης της προσχολικής εκπαίδευσης. Θα πρέπει να αυξήσουν τα συνολικά επίπεδα εκπαίδευσης, ιδίως για όσους έχουν λιγότερα προσόντα και για εκπαιδευόμενους που προέρχονται από μειονεκτικό περιβάλλον. Θα πρέπει να διασφαλίσουν την ποιότητα των μαθησιακών αποτελεσμάτων, να ενισχύσουν τις βασικές δεξιότητες, να μειώσουν τον αριθμό των νέων που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο και να αυξήσουν τη συμμετοχή των ενηλίκων στη συνεχιζόμενη εκπαίδευση και κατάρτιση. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενισχύσουν τη μάθηση με βάση την εργασία στο πλαίσιο των συστημάτων τους επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (μεταξύ άλλων μέσω ποιοτικών και αποτελεσματικών θέσεων μαθητείας), να βελτιώσουν τη σύνδεση της αγοράς εργασίας με την τριτοβάθμια εκπαίδευση, να βελτιώσουν την παρακολούθηση και πρόβλεψη των δεξιοτήτων, να προβάλλουν περισσότερο και να καταστήσουν συγκρίσιμες τις δεξιότητες και να πολλαπλασιάσουν τις ευκαιρίες για αναγνώριση και επικύρωση των δεξιοτήτων και ικανοτήτων που αποκτώνται εκτός του επίσημου πλαισίου εκπαίδευσης και κατάρτισης. Θα πρέπει να αναβαθμίσουν και να αυξήσουν την προσφορά και την αξιοποίηση της ευέλικτης συνεχιζόμενης επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να υποστηρίξουν τους ενήλικους με χαμηλό επίπεδο δεξιοτήτων για να διατηρήσουν ή να αναπτύξουν τη μακροπρόθεσμη απασχολησιμότητά τους, ενισχύοντας την πρόσβαση σε μαθησιακές ευκαιρίες υψηλής ποιότητας και την αξιοποίηση των ευκαιριών αυτών, μέσω της δημιουργίας διαδρομών αναβάθμισης των δεξιοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης των δεξιοτήτων, της προσφοράς εκπαίδευσης και κατάρτισης που αντιστοιχεί στις ευκαιρίες της αγοράς εργασίας, καθώς και της επικύρωσης και της αναγνώρισης των δεξιοτήτων που αποκτήθηκαν.

Η ανεργία και η αεργία θα πρέπει να αντιμετωπιστούν, μεταξύ άλλων με την αποτελεσματική, έγκαιρη, συντονισμένη και εξατομικευμένη βοήθεια που βασίζεται στην υποστήριξη για την αναζήτηση εργασίας, κατάρτισης και απόκτησης νέων προσόντων. Για να μειωθεί σημαντικά και να προληφθεί η μακρόχρονη και διαρθρωτική ανεργία, θα πρέπει να εφαρμοστούν ολοκληρωμένες στρατηγικές που περιλαμβάνουν εμπειριστατωμένη ατομική αξιολόγηση το αργότερο ύστερα από 18 μήνες ανεργίας. Η ανεργία των νέων και το ζήτημα των νέων εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης θα πρέπει να συνεχίσει να αντιμετωπίζεται με την πρόληψη της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου και τη διαρθρωτική βελτίωση της μετάβασης από την εκπαίδευση στην απασχόληση, μεταξύ άλλων μέσω της πλήρους εφαρμογής των εγγυήσεων για τη νεολαία⁴.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να αποσκοπούν σε άρση των αντικινήτρων και των εμποδίων, και στην παροχή κινήτρων για συμμετοχή στην αγορά εργασίας ιδίως για τους πλέον απομακρυσμένους από την αγορά εργασίας. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να υποστηρίζουν ένα κατάλληλο περιβάλλον εργασίας για τα άτομα με αναπηρίες, μεταξύ άλλων μέσω στοχοθετημένης χρηματοδοτικής στήριξης και υπηρεσιών που τους επιτρέπουν να συμμετέχουν στην αγορά εργασίας και στην κοινωνία.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξασφαλίσουν την ισότητα των φύλων και την αυξημένη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας, μεταξύ άλλων εξασφαλίζοντας ίσες ευκαιρίες και επαγγελματική εξέλιξη και εξαλείφοντας τα εμπόδια στη συμμετοχή. Το μισθολογικό χάσμα μεταξύ των φύλων πρέπει να εκμηδενιστεί, μεταξύ άλλων εξασφαλίζοντας την ίση αμοιβή για ίση εργασία ή εργασία ίσης αξίας. Η συμφιλίωση επαγγελματικής, οικογενειακής και προσωπικής ζωής για γυναίκες και άνδρες θα πρέπει να προωθηθεί, ιδίως μέσω της πρόσβασης σε μακροχρόνια περίθαλψη και οικονομικά προσιτές, υψηλής ποιότητας υπηρεσίες προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξασφαλίσουν ότι οι γονείς και όλα τα πρόσωπα με υποχρεώσεις φροντίδας έχουν πρόσβαση σε κατάλληλες άδειες για οικογενειακούς λόγους και ευέλικτες ρυθμίσεις εργασίας, με στόχο την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής, οικογενειακής και προσωπικής ζωής, και να προωθήσουν την ισορροπημένη χρήση των εν λόγω δικαιωμάτων μεταξύ γυναικών και ανδρών.

⁴ ΕΕ C 120 της 26.4.2013, σ. 1

Κατευθυντήρια γραμμή 7: Βελτίωση της λειτουργίας των αγορών εργασίας και της αποτελεσματικότητας του κοινωνικού διαλόγου

Προκειμένου να επωφεληθούν από ένα δραστήριο και παραγωγικό εργατικό δυναμικό και νέους τρόπους εργασίας και επιχειρηματικά μοντέλα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να συνεργαστούν με τους κοινωνικούς εταίρους όσον αφορά τις αρχές ευελιξίας και ασφάλειας, εξισορροπώντας δικαιώματα και υποχρεώσεις. Θα πρέπει να μειώσουν και να αποτρέψουν τον κατακερματισμό στο εσωτερικό των αγορών εργασίας, να καταπολεμήσουν την αδήλωτη εργασία και να προωθήσουν τη μετάβαση σε μορφές απασχόλησης αορίστου χρόνου. Οι κανόνες για την προστασία της απασχόλησης, το εργατικό δίκαιο και οι θεσμοί θα πρέπει στο σύνολό τους να παρέχουν, αφενός, το κατάλληλο περιβάλλον για προσλήψεις και, αφετέρου, την απαραίτητη ευελιξία στους εργοδότες να προσαρμόζονται γρήγορα στις μεταβολές της οικονομικής συγκυρίας, διατηρώντας ταυτόχρονα τη δέουσα ασφάλεια και ένα υγιές, ασφαλές και κατάλληλα προσαρμοσμένο περιβάλλον εργασίας για τους εργαζόμενους. Θα πρέπει να αποτρέπονται οι σχέσεις απασχόλησης που οδηγούν σε επισφαλείς συνθήκες εργασίας, μεταξύ άλλων με την καταπολέμηση της κατάχρησης των άτυπων συμβάσεων. Θα πρέπει να εξασφαλιστεί η πρόσβαση σε αποτελεσματικό και αμερόληπτο μηχανισμό επίλυσης διαφορών καθώς και το δικαίωμα επανόρθωσης, το οποίο περιλαμβάνει την καταβολή εύλογης αποζημίωσης, σε περιπτώσεις καταχρηστικής απόλυσης.

Οι πολιτικές θα πρέπει να έχουν ως στόχο τη βελτίωση και την υποστήριξη της συμμετοχής στην αγορά εργασίας, της αντιστοίχισης και των μεταβάσεων. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενεργοποιούν και να διευκολύνουν αποτελεσματικά αυτούς που μπορούν να συμμετέχουν στην αγορά εργασίας. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενισχύσουν την αποτελεσματικότητα των ενεργών πολιτικών για την αγορά εργασίας, διευρύνοντας τη στόχευση, την εμβέλεια και την κάλυψή τους και συνδέοντάς τις καλύτερα με την εισοδηματική στήριξη στους ανέργους, για όσο αναζητούν εργασία και με βάση τα δικαιώματα και τις ευθύνες τους. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να στοχεύουν στη δημιουργία πιο αποδοτικών και αποτελεσματικών δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης, εξασφαλίζοντας έγκαιρη και εξατομικευμένη βοήθεια σε όσους αναζητούν εργασία, στηρίζοντας τη ζήτηση της αγοράς εργασίας και εφαρμόζοντας διαχείριση βάσει επιδόσεων.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρέχουν στους ανέργους επαρκή επιδόματα ανεργίας με εύλογη διάρκεια, σύμφωνα με τις εισφορές τους και τους εθνικούς κανόνες επιλεξιμότητας. Τα εν λόγω επιδόματα δεν θα πρέπει να λειτουργούν ως αντικίνητρο για τη γρήγορη επιστροφή στην απασχόληση και θα πρέπει να συνοδεύονται από ενεργές πολιτικές για την αγορά εργασίας.

Η κινητικότητα των εκπαιδευομένων και των εργαζομένων θα πρέπει να προωθηθεί με στόχο την ενίσχυση των δεξιοτήτων απασχολησιμότητας και την αξιοποίηση του πλήρους δυναμικού της ευρωπαϊκής αγοράς εργασίας. Θα πρέπει να αρθούν τα εμπόδια για την κινητικότητα στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, των επαγγελματικών και ατομικών συντάξεων και στην αναγνώριση των προσόντων. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να λάβουν μέτρα για να εξασφαλίσουν ότι οι διοικητικές διαδικασίες δεν αποτελούν περιττό εμπόδιο για τους εργαζόμενους από άλλα κράτη μέλη που αποδέχονται μια θέση εργασίας. Τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να αποτρέπουν την καταχρηστική εφαρμογή υφισταμένων κανόνων και να αντιμετωπίζουν πιθανότητες «φυγής εγκεφάλων» από ορισμένες περιοχές.

Με βάση τις υφιστάμενες εθνικές πρακτικές, και προκειμένου να υπάρξει πιο αποτελεσματικός κοινωνικός διάλογος και να επιτευχθούν καλύτερα κοινωνικοοικονομικά αποτελέσματα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν την έγκαιρη και ουσιαστική συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων στον σχεδιασμό και την εφαρμογή μεταρρυθμίσεων και πολιτικών σε θέματα απασχόλησης, κοινωνικά και, κατά περίπτωση, οικονομικά θέματα, μεταξύ άλλων με την παροχή στήριξης για την ενίσχυση των ικανοτήτων των κοινωνικών εταίρων. Οι κοινωνικοί εταίροι θα πρέπει να ενθαρρύνονται να διαπραγματεύονται και να συνάπτουν συλλογικές συμβάσεις σε ζητήματα που τους αφορούν, με πλήρη σεβασμό της αυτονομίας τους και του δικαιώματος στη συλλογική δράση.

Όπου κρίνεται σκόπιμο και βασιζόμενα στις υφιστάμενες εθνικές πρακτικές, τα κράτη μέλη θα πρέπει να λάβουν υπόψη την εμπειρία των σχετικών οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών όσον αφορά την απασχόληση και τα κοινωνικά ζητήματα.

Κατευθυντήρια γραμμή 8: Προαγωγή των ίσων ευκαιριών για όλους, προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προωθήσουν αγορές εργασίας χωρίς αποκλεισμούς, ανοιχτές σε όλους, θεσπίζοντας αποτελεσματικά μέτρα για την καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και την προαγωγή των ίσων ευκαιριών για τις υποεκπροσωπούμενες ομάδες στην αγορά εργασίας. Θα πρέπει να διασφαλίσουν την ίση μεταχείριση όσον αφορά την απασχόληση, την κοινωνική προστασία, την εκπαίδευση και την πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες, ανεξαρτήτως φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή σεξουαλικού προσανατολισμού.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εκσυγχρονίσουν τα συστήματα κοινωνικής προστασίας ώστε να παρέχουν ουσιαστική, αποτελεσματική, βιώσιμη και επαρκή κοινωνική προστασία σε όλα τα στάδια της ζωής του ατόμου, με την ενθάρρυνση της κοινωνικής ένταξης και της ανοδικής κοινωνικής κινητικότητας, με την παροχή κινήτρων για τη συμμετοχή στην αγορά εργασίας και με την αντιμετώπιση των ανισοτήτων, μεταξύ άλλων με τον σχεδιασμό των συστημάτων φορολογίας και παροχών. Η συμπλήρωση των καθολικών προσεγγίσεων με επιλεκτικές θα βελτιώσει την αποτελεσματικότητα των συστημάτων κοινωνικής προστασίας. Ο εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας θα πρέπει να οδηγήσει στη βελτίωση της πρόσβασης, της βιωσιμότητας, της επάρκειας και της ποιότητας.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να αναπτύξουν και να εφαρμόσουν ολοκληρωμένες στρατηγικές και στρατηγικές πρόληψης με τον συνδυασμό των τριών συνιστωσών της ενεργού ένταξης: επαρκής εισοδηματική στήριξη, αγορές εργασίας χωρίς αποκλεισμούς και πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες, κάλυψη των ατομικών αναγκών. Τα συστήματα κοινωνικής προστασίας θα πρέπει να εξασφαλίζουν επαρκείς παροχές ελάχιστου εισοδήματος για κάθε άνθρωπο που δεν διαθέτει αρκετούς πόρους και να προωθούν την κοινωνική ένταξη, παρακινώντας τα άτομα να συμμετέχουν ενεργά στην αγορά εργασίας και στην κοινωνία.

Η διαθεσιμότητα οικονομικά προσιτών, προσπελάσιμων και ποιοτικών υπηρεσιών, όπως η προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, η εξωσχολική φροντίδα, η εκπαίδευση, η κατάρτιση, η στέγαση, οι υπηρεσίες υγείας και η μακροχρόνια περίθαλψη είναι ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση της ισότητας των ευκαιριών, μεταξύ άλλων για τις γυναίκες, τα παιδιά και τους νέους. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στην καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένης της μείωσης της φτώχειας των εργαζομένων και της παιδικής φτώχειας. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξασφαλίζουν την πρόσβαση όλων στις βασικές υπηρεσίες. Για όσους έχουν ανάγκη ή βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξασφαλίζουν πρόσβαση σε επαρκή κοινωνική στέγαση ή στεγαστική βοήθεια. Η έλλειψη στέγης θα πρέπει να αντιμετωπιστεί με εξειδικευμένο τρόπο. Θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι ειδικές ανάγκες των ατόμων με αναπηρίες.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξασφαλίσουν έγκαιρη πρόσβαση σε οικονομικά προσιτή προληπτική και θεραπευτική υγειονομική περίθαλψη καθώς και μακροχρόνια περίθαλψη υψηλής ποιότητας, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα.

Λόγω της αύξησης της μακροζωίας και των δημογραφικών αλλαγών, τα κράτη μέλη θα πρέπει να κατοχυρώσουν την επάρκεια και τη βιωσιμότητα των συνταξιοδοτικών συστημάτων για εργαζόμενους και αυτοαπασχολούμενους, παρέχοντας ίσες ευκαιρίες σε γυναίκες και άνδρες να αποκτήσουν συνταξιοδοτικά δικαιώματα, μεταξύ άλλων μέσω συμπληρωματικών συστημάτων για τη διασφάλιση επαρκούς εισοδήματος. Οι μεταρρυθμίσεις των συνταξιοδοτικών συστημάτων θα πρέπει να στηρίζονται από μέτρα παράτασης του επαγγελματικού βίου, όπως η αύξηση της πραγματικής ηλικίας συνταξιοδότησης, και να πλαισιώνονται από στρατηγικές ενεργού γήρανσης. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να καθιερώσουν έναν εποικοδομητικό διάλογο με τα ενδιαφερόμενα μέρη και να επιτρέψουν την κατάλληλη σταδιακή εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων.
